

SOCIAL AND HISTORICAL SIGNIFICANCE OF BUILDING A PEOPLE'S AND HUMANITARIAN STATE IN UZBEKISTAN

Diloram Ziyayeva

senior lecturer

Tashkent University of Information Technologies

Tashkent, Uzbekistan

ABOUT ARTICLE

Key words: social protection, constitution, education, healthcare, provision, state programs, measures, strategy.

Received: 17.05.25

Accepted: 19.05.25

Published: 21.05.25

Abstract: This article describes the selection of the social sphere as a priority area of state policy in the Republic of Uzbekistan. It also discusses its foundations in the basic law, its content, its role in new development goals and strategies, and the work done.

O‘ZBEKISTONDA XALQCHIL VA INSONPARVAR DAVLAT QURISHNING IJTIMOY HAMDA TARIXIY AHAMIYATI

Diloram Ziyayeva

katta o‘qituvchi

Toshkent Axborot Texnologiyalari universiteti

Toshkent, O‘zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit so‘zlar: ijtimoiy himoya, konstitutsiya, ta’lim, sog‘liqni saqlash, ta’minot, davlat dasturlari, choralar, strategiya.

Annotatsiya: ushbu maqolada O‘zbekiston Respublikasida olib borilgan davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishi sifatida ijtimoiy soha tanlab olingani bayon qilingan. Shuningdek, uning asosiy qonundagi asoslari, uning mazmun mohiyati, yangi rivojlanish maqsadlar va strategiyalardagi o‘rni hamda amalga oshirilgan ishlar haqida so‘z yuritilgan.

СОЦИАЛЬНО-ИСТОРИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ СТРОИТЕЛЬСТВА НАРОДНО-ГУМАНИТАРНОГО ГОСУДАРСТВА В УЗБЕКИСТАНЕ

Дилорам Зияева

старший преподаватель

Ташкентский университет информационных технологий

Ташкент, Узбекистан

О СТАТЬЕ

Ключевые слова:	социальная защита, конституция, здравоохранение, государственные программы, стратегия.	Аннотация:	В данной статье рассматривается социальная сфера как приоритетное направление государственной политики в Республике Узбекистан. В нем также обсуждаются его основные правовые основы, его содержание, его роль в новых целях и стратегиях развития, а также проделанная работа.
------------------------	--	-------------------	---

KIRISH:

Ma'lumki har bir jamiyat davlat institutlari tomonidan boshqarilar ekan har ikki tomonni o'zaro murosaga keltirish va rivojlanish uchun albatta yagona qonunlar tizimi talab etiladi. Bu mustahkam qonunlar va tizimli yondashuvlarni talab etadi.

Xususan, bu qarash eng qadimga davrdan boshlab amal qilib kelmoqda, ya'niki dastlab ahloqiy qo'rinishdagi qoidalar so'ngra ustivorlikni muqarar qilib belgilaydigan qonunlar to'plami bilan to'ldirib borilgan. Bu qadimdagi Yunon, Rim, Xitoy, Hindiston, Markaziy Osiyodagi davlatlar hayotidan ham ma'lum. Masalan, o'rta asrlardagi eng ulkan davlat hisoblarngan Amir Temur davlatida "Temir tuziklari" muhim qonuniy hujjatlardan hisoblansada [1] ular konstitutsiya deb nomlangan. Biroq shu vazifani o'tagani ma'lumdir.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili:

O'zbekistonning yangi davr tarixi bo'yicha tarixchilar, siyosatchilar, faylasuflar, huquqshunoslar, iqtisodchilar umaman olganda barcha ijtimoiy fan soha vakillari tadqiqotlar olib borib, uning mazmun mohiyatini va ahamiyatini tadqiq qilib muhim jihatlarini ko'rsatib bermoqda. Jumladan bu borada t.f.d., professorlari R.H.Murtazayeva, A. Qizg'izboyev, M.Rahimov, s.f.d., professorlari S.Jo'rayev, R. Jumayev, i.f.d., professor A.Vahobov va boshqa ko'plab olimlarni ko'rsatish mumkin.

Tahlil va natijalar:

Tarixiy holatdan kelib chiqib, zamonaviy dunyoda bu kabi vazifani konstitutsiyalar o'taydi. Ya'ni davlat va xalq o'rtasidagi barcha munosabatlar, vazifalar, burchlar va muloqotlar ushbu qonun bilan tartibga keltiriladi.

O'zbekiston Respublikasini Konstitutsiyasini ishlab chiqishda ham uch ming yillik milliy davlatchilik tajribasiga tayanilgan. Bugungi O'zbekiston qadimgi Xorazm va So'g'diyona, Xorazmshohlar, Amir Temur va Temuriylar, o'zbek xonliklari, ma'rifatparvar ajdodlarimiz, xalqimizning tarixiy an'analari va uning mustaqil davlat haqidagi ko'p asrli orzusini mujassam etgan.

Qolaversa, manfaatlar va intilishlardan kelib chiqib O'zbekiston Respublikasini Konstitutsiyasini dunyodagi ko'plab mamlakatlar to'plagan ilg'or konstitutsiyaviy tajribani hisobga olib yaratilgan.

Mamlakatda olib borilayotgan islohotlarga hamohang bo'lish, jahondagi xalqaro munosabatlardagi o'zgarishlarni inobatga olib asosiy qonundagi o'zgarishlarni amalga oshirishni talab etdi. Shundan kelib chiqib, O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasini yangi tahrirda qabul qilish hamda xalq muhokamasi uchun referendum tashkil etish tashabbusi o'rta tashlandi.

Shu bilan aniq maqsadga qaratilgan tayyorgarlik bilan, 2023 yil 30 aprel kuni referendum o'tkazildi. O'tkazilgan referendumda ishtirok etgan fuqarolarning 90,21 foizi yangi tahrirdagi Konstitutsiyani yoqlab ovoz berdi. Bu bilan fuqarolarning ko'pchiligi yangi tahrirdagi Konstitutsiya uchun ovoz berdi. Chunki, bosh qomusda xalqning Yangi O'zbekistonni barpo etish bo'yicha orzu-umidlari va intilishlari o'z aksini topgan edi.

Xususan, undagi birinchi bo'lim. asosiy prinsiplar bobining 1-moddasida aytilgani kabi: O'zbekiston - boshqaruvning respublika shakliga ega bo'lgan suveren, demokratik, huquqiy, ijtimoiy va dunyoviy davlat [2].

Shuningdek, 14-modda "Davlat o'z faoliyatini inson farovonligini va jamiyatning barqaror rivojlanishini ta'minlash maqsadida qonuniylik, ijtimoiy adolat va birdamlik prinsiplari asosida amalga oshiradi" [3] degan normaning kiritilish, eng asosiylardan biri, 20-modda "O'zbekiston Respublikasi fuqarosi va davlat bir-biriga nisbatan o'zaro huquq va majburiyatlar bilan bog'liqdir [4].

Xususan, "xalq - davlat hokimiyatining birdan-bir manbai" ekanligi yangi tahrirdagi Konstitutsiya 7-moddasi birinchi bandida «Xalq davlat hokimiyatining birdan-bir manbai», degan norma belgilab qo'yilgan [5]. Bu norma timsolida O'zbekiston Respublikasida jahon miqyosida umume'tirof etilgan xalq hokimiyatchiligi printsiplari, ya'ni xalq suverenitetning tashuvchisi va davlat hokimiyatining yagona manbai ekanini anglatuvchi tamoyil mustahkamlab qo'yilgan.

Shundan kelib chiqib, keyingi yillarda mamlakatimizda Yangi O'zbekiston — inson sha'ni va qadr-qimmat, huquq va erkinliklari, qonuniy manfaatlar oliy qadriyat hisoblangan davlat bo'lishi, xalq davlat organlariga emas, davlat organlari xalqqa xizmat qilishi, «odamlar tashvishi bilan yashash», xalqimizning qonuniy talab-istaklari va xohish-irodasini ro'yobga chiqarish davlat organlari faoliyatini baholashning eng muhim mezoniga aylanishi, barcha muhim qarorlar aholi ishtirokida, fuqarolik jamiyati institutlari bilan maslahatlashuv asosida qabul qilinishi kabi printsiplari va g'oyalarni hayotga tatbiq etishga qaratilgan tizimli chora-tadbirlar amalga oshirildi.

Demokratiyaning talabu taomili va ustunligi ham shunda. Bunda qonun chiqaruvchi va ijro organlaridan inson huquqlarini ta'minlash, demokratik islohotlarni chuqurlashtirish va mamlakatni modernizatsiya qilishda parlament va siyosiy partiyalar, fuqarolik jamiyati institutlari, ommaviy axborot vositalarining rolini kuchaytirish, hokimiyat tarmoqlarini tiyib turish va muvozanatni saqlashda parlament rolini oshirish, davlat xizmatlari sifati va samaradorligini yaxshilash, davlat organlari faoliyatining hisobdorligi va ochiqqligini kuchaytirish hamda parlament va jamoatchilik nazorati mexanizmlarini amalga tatbiq etish masalalariga alohida e'tibor qaratish talab etiladi.

Yuqorida aytib o'tilgan moddaning ikkinchi bandi birinchi qismida belgilab berilgan O'zbekiston Respublikasida davlat hokimiyati xalq manfaatlarini ko'zlab amalga oshirilishi to'g'risidagi norma ham aytib o'tilgan fikrlarning tasdig'idir. Hech shubhasiz, ushbu normalar mamlakatda xalq hokimiyatchiligining konstitutsiyaviy-huquqiy asoslarini mustahkamlash bilan bir qatorda xalqning xohish-irodasi va insonlarning qonuniy manfaatlarini ta'minlashga ham xizmat qiladi.

Yangi O'zbekiston - ijtimoiy va dunyoviy davlat sifatida belgilangan. Bu borada O'zbekiston Respublikasini Konstitutsiyasini muqaddimasida davlat va jamiyat taraqqiyotining huquqiy mafkurasi, xalqning Yangi O'zbekistonni bunyod etish yo'lida tayanadigan konstitutsiyaviy qadriyatlar va tamoyillar aniq belgilab berilgan [6].

Agar dunyo mamlakatlari Konstitutsiyalarida insonning 110 dan ortiq huquqi qayd etilganini hisobga olsak, O'zbekiston Respublikasini yangi tahrirdagi konstitutsiyada shundan 90 tasi to'la aks ettirilgan. Ya'ni yangi tahrirdagi O'zbekiston Konstitutsiyasida davlatning ijtimoiy sohadagi majburiyatlariga taalluqli normalar 3 barobar ko'paydi.

Ijtimoiy davlat, deganda, avvalo, o'z fuqarolariga muayyan minimal farovonlikni kafolatlaydigan davlat tushuniladi. Yangi O'zbekistonning asosiy maqsadi - har bir fuqaroga g'amxo'rlik qilish, inklyuziv rivojlanish, aholining barcha qatlami uchun teng huquq va imkoniyatlarni ta'minlashdan iborat.

Shuningdek, hozirgi vaqtda ko'pgina rivojlangan davlatlar, global iqlim o'zgarishini hisobga olgan holda, o'z Konstitutsiyalariga maxsus ekologik bo'limlarni kiritmoqda. Jumladan, dunyoning 100 dan ortiq davlati Konstitutsiyalarida jamiyat va tabiat o'rtasidagi o'zaro munosabatlar ehtiyojlariga javob beradigan ekologik huquqning umume'tirof etilgan printsiplari mustahkamlangan. Xususan, yangi tahrirdagi Konstitutsiyada bu jihatlar ham inobatga olindi.

Umuman olganda O'zbekiston Respublikasining yangi tahrirdagi Konstitutsiyasi mamlakat rivoji va taraqqiyoti uchun eng muhim hujjat sifatida yanada mustakamlandi. Buni amalga oshirish uchun 2023 yil 8 may kuni O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Yangi tahrirdagi

O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasini amalga oshirish bo'yicha birinchi navbatdagi chora-tadbirlar to'g'risida"gi Farmoni qabul qilinganini ta'kidlash lozim [8].

Bu kabilarning ijrosi sifatida "O'zbekiston-2030" strategiyasi qabul qilingan. Uning asosiy yo'nalishlari - insonparvar davlat qurish hisoblanadi.

Bu borada so'z borganda har bir davlat jamiyat va o'zining fuqarolarining hayotini yaxshilashni maqsad qilib dasturlar, strategiyalar ishlab chiqib uni amalga oshirib boradi. Jumladan, O'zbekiston Respublikasida rivojlanishning yangi maqsadlarini o'z ichiga olgan yo'nalishlarni belgilab, aniq samaradoshlik va barcha davlat institutlarining faoliyatini mufoviqlashtirgan holda harakat qilish uchun "O'zbekiston-2030" strategiyasi ishlab chiqildi hamda keng jamoatchilik muhokamasidan o'tkazilib qabul qilindi.

Xususan, 2023 yil 11 sentyabrda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «O'zbekiston – 2030» strategiyasi to'g'risida»gi farmoni qabul qilindi [9].

Strategiyada qator ustuvor yo'nalish bo'yicha 100 ta muhim maqsad o'z aksini topgan.

Birinchi yo'nalishi: har bir insonga o'z salohiyatini ro'yobga chiqarishi uchun munosib sharoitlarni yaratishni maqsad qilib, uning ichida to'rtta asosiy yo'nalishlarga yanada alohida e'tibor beriladi.

Xususan,

Birinchidan, ta'limning barcha bosqchilarini rivojlantirish va buning uchun 12 ta maqsadni o'z ichiga oladigan haraqatlar mujassamlashtirilgan. Bu maktabgacha ta'lim, umumiy o'rta ta'lim, professional ta'lim, oliy ta'lim, ilmiy tadqiqot ishlari va brshqalarni o'z ichiga oladi.

Bu haqda so'z borganda shuni aytish mumkinki, Yangi O'zbekistonda ijtimoiy sohalar – ta'lim, sog'liqni saqlash muhim yo'nalishlar qilib belgilangan.

Jumladan, mamlakat konstitutsiyada "ijtimoiy davlat" degan norma alohida norma bilan mastahkamlandi. Shu maqsadda so'nggi yillarda ijtimoiy soha rivoji borasida tizimli ishlar amalga oshib, ma'lum natijalarga erishilmoqda.

Shuningdek, O'zbekistonning asosiy islohotida maktablarda ta'lim sifatini yaxshilash, moddiy – texnik jihatdan mustahkamlash, yangi o'quv adabiyotlar bilan ma'minlash, o'qituvchi hamda murabbiylarning faoliyatini har tomonlama qo'llab – quvvatlash davlat siyosatining eng asosiy yo'nalishiga aylangan. Bu borada yuqorida "O'zbekiston - 2030" strategiyasida ham bir qator maqsadlarda guvoh bo'lish mumkin.

Agar bu boradagi statistik ma'lumotlarga e'tibor qaratsak, kuyidagilarga guvoh bo'lamiz.

Umumta'lim muassasalari

- 2018/2019-o'quv yili boshida — 9 774 ta;
- 2019/2020-o'quv yili boshida — 10 090 ta;

- 2020/2021-o'quv yili boshida — 10 181 ta;
- 2021/2022-o'quv yili boshida — 10 289 ta;
- 2022/2023-o'quv yili boshida — 10 522 ta;
- 2023/2024-o'quv yili boshida — 10 750 ta.

Ya'niki, umumta'lim muassasalari soni 1991/1992-o'quv yili boshiga nisbatan 2193 taga oshgan.

Shuningdek, 2017 yildan boshlab professional ta'lim institutiga alohida e'tibor berilib, tizimli ravishda rivojlantirilib borilmoqda.

Buning mantiqan davomi sifatida mamlakatda oliy ta'lim tizimi borasida keng qamroqli islohot olib borildi. Tubdan qabul jarayonlarida, uning miqdori hamda ta'lim jarayonlari, sifatida umuman olganda barcha jihatlarida o'zgarishlar bo'ldi. Ilmiy tadqiqot ishlari va uning samaradorligi borasida ham o'zgarishlar amalga oshib, natijadorlikka erishilmoqda.

Shuningdek, aholining hayoti bilan bevosita bog'liq bo'lgan sog'liqni saqlash borasidagi choralar yangi O'zbekiston islohotida davlat siyostining eng ustuvor jihatiga aylangan. Bu borada yangi qonunchilik asoslarining shakllantirilishi, tizimlarning o'zgaritirilishi, raqamlashtirish, moddiy asoslar, tashkiliy jihatlar, umuman olganda muhim o'zgarishlar amalga oshirildi.

Birgina sohadagi raqamlarga murojaat qilsak, quyidagilarga guvoh bo'lamiz. Ya'ni, 2024-yil 1-yanvar holatiga ko'ra O'zbekistonda faoliyat yuritayotgan shifoxonalari soni 1 432 tani tashkil etmoqda. Bu natija 2019-yilga solishtirganda 227 taga ko'paygan.

Ikkinchi yo'nalish: Aholi salomatligini ta'minlash bo'yicha islohotlar 9 ta maqsad o'z ichiga oladi. Unda onalik va bolalikka oid, tibbiyot xodimlari faoliyatiga oid, ijtimoiy himoyaga muhtojlarni har tomonlama qo'llab quvvatlash va kasalliklarning oldini olishga oid bir qator maqsadlar ko'zlanadi.

Uchinchi yo'nalish: Yoshlarga oid davlat siyosati va sport yo'nalishlaridagi islohotlar 8 ta maqsad qamrab oladi. Unda mamlakatdagi barcha yoshlarni qamrab oladigan maqsadlarni amalga oshirish ko'zlanadi. Sportni rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilgan.

To'rtinchi yo'nalish: Ma'naviy taraqqiyotni ta'minlash va madaniyat sohasini yangi bosqichga olib chiqish bo'yicha islohotlarda 8 ta maqsad nazarda tutilgan bo'lib, yuksak ma'naviyatli barkamol avlodni tarbiyalash maqsadlari o'zlangan.

Ikkinchi yo'nalish: barqaror iqtisodiy o'sish orqali aholi farovonligini ta'minlashda 17 ta maqsad qo'zlangan bo'lib. Ularda eng asosiy aholining daromatini yaxshilash, mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirish nazarda tutiladi. Xususan,

- 2030-yilga qadar iqtisodiyot hajmini 2 barobar oshirish va “daromadi o‘rtachadan yuqori bo‘lgan davlatlar” qatoriga kirish.

- Sanoatning “drayver” sohalarini rivojlantirish va hududlarning sanoat salohiyatini to‘liq ishga solish.

- Mamlakatimizning investitsiyaviy jozibadorligini yanada oshirish va qimmatli qog‘ozlar bozorini jadal rivojlantirish.

- Bank tizimida islohotlarni jadallashtirish, bank xizmatlari bozori hajmini oshirish va sohada raqobatni rivojlantirish.

- O‘zbekistonda tashqi va ichki turizmni rivojlantirish uchun keng sharoitlar yaratish orqali sayyohlar sonini oshirish.

Uchinchi yo‘nalish: suv resurslarini tejash va atrof-muhitni muhofaza qilishda jami 12 ta maqsad nazarda tutiladi. Chunki, XXI asrga kelib insoniyat oldida tabiatda sodir bo‘layotgan salbiy o‘zgarishlar va yaroqli suv tanqisligi global muammo sifatida e’tirof etilmoqda. Jumladan, O‘zbekiston sharoitida ham shundan kelib chiqib bir qator maqsadlar belgilangan.

Jumladan, Respublikada ekologik vaziyatni tubdan yaxshilash, inson hayotiga ta’sir o‘tkazuvchi ekologik muammolarni bartaraf etish, respublikada suvdan oqilona foydalanish madaniyatini va suv ishlatish samaradorligini oshirish, qishloq xo‘jaligi sohasida suv resurslaridan oqilona foydalanishni ta’minlash va boshqa bir qator maqsadlar shular jumlasidandir.

To‘rtinchi yo‘nalish: qonun ustuvorligini ta’minlash, xalq xizmatidagi davlat boshqaruvini tashkil etishga qaratilgan maqsadlar belgilab olingan. Unda xalq xizmatidagi davlat boshqaruvini tashkil etish va jamoatchilik boshqaruvini takomillashtirish bo‘yicha islohotlar, qonun ustuvorligini ta’minlash va sud-huquq tizimidagi islohotlar, parlamentning faoliyati va haraqatlarini yanada faollashtirish, inson huquqlarining kafolatlarini yanada mustahkamlash va boshqa bir qator maqsadlar belgilab olingan.

Beshinchi yo‘nalish: “xavfsiz va tinchliksevar davlat” tamoyiliga asoslangan siyosatni izchil davom ettirishda aniq maqsadlar ko‘zlangan bo‘lib, unda ochiq, pragmatik va faol tashqi siyosat olib borish bo‘yicha islohotlar, Yangi O‘zbekiston tashqi siyosatini xalq va davlatning manfaatlaridan kelib chiqqan holda izchil amalga oshirish, Jahon savdo tashkilotiga to‘laqonli a’zo bo‘lish, Xorijda istiqomat qilayotgan vatandoshlarni qo‘llab-quvvatlash, ular bilan doimiy muloqot tizimini joriy etishni ko‘zlagan.

Shuningdek, mamlakatimiz xavfsizligi va mudofaa salohiyatini kuchaytirish bo‘yicha islohotlar, jahonda sodir bo‘layotgan murakkab global jarayonlarni inobatga olgan holda Qurolli Kuchlarning qudrati, mamlakatning mudofaa qobiliyati va harbiy salohiyatini yanada oshirish,

Jamiyatda millatlararo totuvlik muhitini mustahkamlash va xorijiy mamlakatlar bilan do'stlik aloqalarini rivojlantirish ham maqsad qiladi.

Umuman olganda "O'zbekiston-2030" strategiyasi amalga oshirish bo'yicha Respublika komissiyasi tashkil etilgan bo'lib, maqsadlarda ko'zlangan choralarni tizimli ravishda amalga oshirib kelmoqda.

Ma'lumki, O'zbekistonda barcha davlat institutlari xalq manfaatlari uchun xizmat qilishi? Ular bilan muloqot qilish asosiy qonun, qonunlarda hamda qonun osti hujjatlarda mustahkamlanib qo'yilgan. Shu o'rinda "Muloqot" tushunchasiga bir oz izoh berib o'tamiz. Muloqot yordamida odamlar bir-birlari bilan o'zaro ruhiy jihatdan aloqaga kirishadilar, o'zaro axborot almashadilar, bir-birlariga ta'sir o'tkazadilar, bir-birlarini his qiladilar, bir-birlarini tushunadilar.

Binobarin, jamiyat hayotida ham muloqot ijtimoiy psixologik hodisa sifatida hamkorlik faoliyatining moddiy, ma'naviy, madaniy, emotsional, motivatsion qirralarining ehtiyoji sifatida vujudga keladi. Muloqot muvaffaqiyatining negizi shaxsning ruhiy dunyosi, ehtiyojlari motivatsiyasi, harakter hislati, individual-tipologik xususiyati, qobiliyati, e'tiqodi kabi insonning fazilatlari, sifatleri namoyon bo'lishi, rivojlanishi hisoblanadi. Muloqot jarayonida muloqotdoshlarning tasavvurlari, qiziqishlari, his-tuyg'ulari, ko'nikmalari, voqelik natijasini oldindan sezish, payqash, ta'sir o'tkazish uslubi tarkib topishi mumkin

Demak, muloqot - muloqotdoshning tasavvurlari, qiziqish va ehtiyojlarini sezish, his qilish va bilish, shuningdek, u muloqotdoshga ta'sir o'tkazish uslubi, muloqotdoshlarning o'zaro tushunish vositasi ekan. Zotan, odamlarning qalbiga quloq solish, ularning dardini eshitish jamiyatdagi masalalarni aniqlashga, fuqarolarni qiynayotgan muammolarni bilishga yordam beradi, natijada odamlarning savollariga javob topish osonlashadi, inson manfaatlarini ta'minlash masalalari tezlashadi. "Davlat - fuqaro - jamiyat" uchligi o'rtasidagi muloqot, huquqiy muvozanat va o'zaro tenglik barqaror fuqarolik jamiyatining poydevoridir.

Zero, fuqarolik jamiyati bilan demokratik huquqiy davlat ajralmasdir, ular mudom bir-birini taqozo etadi, bir-birini to'ldirib, qo'llab-quvvatlab boradi. Demokratik huquqiy davlat fuqarolik jamiyati barqaror yashashining shartidir. U o'z-o'zini paydo qilmaydi va o'z-o'ziga xizmat qilmaydi – demokratik huquqiy davlatni fuqarolik jamiyati barpo etadi va o'ziga xizmat qilishga yo'naltiradi.

Umuman olganda 2017 yildan boshlab davlat idorlari va homiyat vakillari markazdan – mahallaga tamoyili asosida har bir inson, fuqaro bilan muloqot qilishning barcha samarali usullarini yo'lga qo'ydi. Natijada, qonunlarda belgilangan normalar amalga osha borib, muammolarga yechim topila bordi. Shunda, barcha qilinayotgan ishlarning bir qismi sifatida

keng jamaotchilik va OAVlari faoliyatining tubdan yaxshilangani va davlat hamda xalq o'rtasida chinakam ko'prikkay aylanganligini ko'rish mumkin.

Masalan, 2016 yilning 1 yanvar holatiga ko'ra, O'zbekistonda davlat ro'yxatidan o'tgan ommaviy axborot vositalari soni 1437 tani tashkil etdi. 2018 yil 1 iyul holatida esa mamlakatimizda 1500 taga yaqin (qariyb 700 ta gazeta, 309 ta jurnal, 65 ta televidenie, 35 radio, 4 axborot agentligi, 15 ta axborotnoma-byulleten, qariyb 400 ta veb-sayt) ommaviy axborot vositalari faoliyat olib bordi.

Agar 2019 yilda davlat va nodavlat tashkilotlardagi axborot xizmatlarining manbalari – rasmiy veb-saytlar, ijtimoiy tarmoqlardagi kanallar 559 tani tashkil etgan bo'lsa, 2021 yilda bu raqam 2410 taga yetganida ham bunga guvoh bo'lish mumkin. Bu bilan muloqot vositalarida OAVi vakillari ham faol ishtirok etayotganligini ko'rish mumkin.

Xulosa sifatida shuni aytish lozimki, davlat va fuqarolar o'rtasida ochiq va oshkora muloqot mexanizmlari yo'lga qo'yilishi chinakam fuqarolik jamiyati shakllanishi va rivojlanishi uchun katta turtkidir. Qolaversa, bu maqolamiz avvalida sanab o'tilgan fuqarolik jamiyati ideallariga erishish yo'lida o'ta muhim omil bo'lib xizmat qiladi. Xalq bilan muloqotning mantiqan davomi bu inson huquqlarining bevosita ta'minlashi bilan chambarchas bog'liq bo'ladi.

Umuman olganda ijtimoiy masalalarda davlat institutlari, parlament vakillari va soha mas'ullari hamkorlikda ishlarni olib borishi muhim bo'lib, mamlakat fuqarolarining barchasiga daxldor bo'lgan bu kabi sohalaridagi o'zgarishlar barkamol avlodni voyaga yetkazish, qariyalar va nuroniyning sog'ligini asrash, mehnatga layoqatli qatlamni har tomonlama qo'llab – quvvatlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Амир Темур. Темур тузуклари. - Т., Ф.Фулом номидаги нашриёт матбаа уйи. 1991. - Б.144.
2. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. Т., 2023.
3. https://constitution.uz/uploads/constitution_oz/pdf.
4. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. Т., 2023.
5. https://constitution.uz/uploads/constitution_oz/pdf.
6. https://constitution.uz/uploads/constitution_oz/pdf.
7. https://constitution.uz/uploads/constitution_oz/pdf.
8. Yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasini amalga oshirish bo'yicha birinchi navbatdagi chora-tadbirlar to'g'risida PF-67-сон 08.05.2023.
9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. 11.09.2023 yildagi PF-158-son.